

PROTOCOL DNA-ONDERZOEK

Genetic Counselling Services (GCS) ondersteunt eigenaren en fokkers van gezelschapsdieren en hun organisaties bij het ontwikkelen en toepassen van fok- en selectiebeleid. Gestandaardiseerd onderzoek van individuele dieren naar het voorkomen van erfelijke afwijkingen speelt bij de uitvoering van dit beleid een belangrijke rol. GCS coördineert een aantal van deze onderzoeken, waaronder onderzoek op genetisch materiaal met behulp van DNA-markers.

Voorts biedt GCS de facilitaire mogelijkheid aan eigenarenorganisaties, fokkers en individuele eigenaren van gezelschapsdieren om weefselmonsters in een DNA-databank te archiveren ten behoeve van genoemde toepassingen.

1. Begrippen

GCS	Genetic Counselling Services, expertisecentrum voor de fokkerij en houderij van gezelschapsdieren;
DNA-databank	Het fysieke archief met daarin de opgeslagen weefselmonsters en het bijbehorende digitale archief waarin de diergegevens en de verwijzingen naar de fysiek opgeslagen weefselmonsters worden vastgelegd.
DNA-onderzoek	Alle handelingen aan en met weefselmonsters die door GCS in opdracht van derden worden uitgevoerd, hieronder worden met name opslag, profielbepaling en markeronderzoek verstaan.
Weefselmonster	Het biologisch materiaal (meestal EDTA-bloed of celmateriaal van het wang-slijmvlies) waaruit het DNA wordt gewonnen ten behoeve van het onderzoek;
Eigenaar	De persoon die op het meldingsformulier als eigenaar/houder wordt vermeld of diens rechtsopvolger;
Fokker	De persoon op wiens naam de moeder van het dier geregistreerd staat ten tijde van de geboorte van het dier dat voor DNA-monsternamen wordt aangeboden of diens rechtsopvolger.
Overkoepelende vereniging	De organisatie van fokkers en/of eigenaren/houders van dieren die behoren tot de populatie waaraan het betreffende onderzoek wordt verricht.
Dierenarts/controlleur	De dierenarts respectievelijk de door GCS daartoe aangewezen functionaris die in opdracht van de eigenaar de identiteit van het dier vaststelt en het weefselmonster afneemt of laat afnemen;
Protocol	De specifieke procedure waarin de voorwaarden en de uitvoering van de opslag en het onderzoek zijn beschreven en waarin de overdracht van ingezonden materialen en/of resultaten en de bezwaarprocedure zijn opgenomen;
Meldingsformulier	Het formulier waarin de opdracht tot opslag en/of onderzoek is gespecificeerd en waarmee de benodigde gegevens van de eigenaar en eventueel van het dier en van de dierenarts/controlleur bij inlevering van het weefselmonster worden aangemeld. Door ondertekening van dit formulier gaat de eigenaar akkoord met de opname van de verstrekte gegevens in de door GCS gevoerde registra-

tie. Indien tevens de dierenarts/controleur mee-ondertekent, verklaart deze daarmee dat hij de identiteit van het dier bevestigt en dat het daarbij ingeleverde monster van dit dier afkomstig is.

Identificatiedocument	Afstammings- dan wel registratiebewijs waarin de individuele gegevens van het dier en de eigenaar gekoppeld worden aan het nummer van de tatoeage of de chip van het te onderzoeken en te beoordelen dier;
Certificaat	Het document dat door of namens GCS aan de eigenaar van het dier wordt verstrekt als bewijzend document voor de opslag van DNA-materiaal of voor het vastgestelde onderzoeksresultaat bij een door een dierenarts/controleur gespecificeerd dier;
Verklaring	Het document dat door of namens GCS aan de eigenaar van het dier wordt verstrekt als bewijzend document voor het vastgestelde onderzoeksresultaat bij een door de eigenaar gespecificeerd monster;

2. Meldingsformulier

- 2.1 Eigenaren die aan DNA-opslag of DNA-onderzoek willen deelnemen, kunnen meldingsformulieren op de website van GCS invullen en printen en/of downloaden.
- 2.2 Uitsluitend monsters die voorzien zijn van het door GCS uitgegeven meldingsformulier worden door GCS in behandeling genomen.

3. Certificatie van het onderzoeksresultaat

- 3.1 De eigenaar die in aanmerking wil komen voor een certificaat waarin de uitslag van het onderzoek wordt toegewezen aan het dier, dient ter controle van de identiteit van het aangeboden dier een kopie van het identificatiedocument (bijvoorbeeld van de stamboom) aan de dierenarts/controleur af te geven. Indien er sprake is van monsternamen bij een nest dient dit een kopie te zijn van een registratieformulier van het nest waartoe het dier behoort.
- 3.2 Voorafgaand aan de monsternamen zal de dierenarts/controleur het tatoeage- dan wel het chipnummer van het aangeboden dier vaststellen en dit vergelijken met de gegevens op de overlegde kopie van het identificatiedocument.
- 3.3 Indien de identiteit van het dier niet of met onvoldoende zekerheid is vast te stellen, zal de dierenarts/controleur de eigenaar hierop attent maken. Hij zal deze bevinding ook op het meldingsformulier noteren. Certificering door GCS kan niet eerder plaatsvinden dan nadat de identiteit is onderzocht en bevestigd.
- 3.4 In die gevallen waarin een nog niet geïdentificeerd dier wordt aangeboden zal de dierenarts, alvorens het monster af te nemen, het dier identificeren met behulp van een ISO-transponder (chip).
- 3.5 De dierenarts/controleur zendt de kopie van het identificatiedocument en het ingevulde en ondertekende meldingsformulier tezamen met het weefselmonster naar GCS. Monsters dienen eenduidig te worden gemerkt.

4. Uitvoering van de monsternamen

- 4.1 Afname van EDTA-bloed of celmateriaal van wangslijmvlies ten behoeve van certificatie dient te geschieden door een dierenarts/controleur. De kosten verbonden aan het afnemen van het monster zijn voor rekening van de eigenaar, ze zijn niet opgenomen in de door GCS berekende kosten. Eigenaren, die slechts een verklaring met het onderzoeksresultaat bij een ingeleverd monster verlangen, bepalen zelf wie de afname van het monster verricht.
- 4.2 Na afname van het monster en invulling en ondertekening van het meldingsformulier wordt het monster breukvrij verpakt en verzonden aan Genetic Counselling Services. Monsters dienen eenduidig te worden gemerkt, duidelijk leesbaar moet zijn:
 - de naam of het identificatienummer van het dier (eventueel barcode gebruiken);
 - de datum van monsternamen, vermeld op het meldingsformulier.
- 4.3 In het geval van een monsternamen bij een nest is het van het uiterste belang om het nemen van het monster en het verzorgen van de bijbehorende documentatie bij de afzonderlijke dieren één voor één te verrichten.

5. Onderzoek en rapportage

- 5.1 GCS heeft een overeenkomst gesloten met van Haeringen Laboratorium BV, Wageningen (VHL) dat het onderzoek uitvoert en het beoordelingsresultaat vaststelt.
- 5.2 GCS zal zo spoedig mogelijk, doch in de regel binnen 3 weken na ontvangst van het monster, en eerst nadat de kosten voor het onderzoek zijn voldaan, de uitslag schriftelijk aan de eigenaar rapporteren.
- 5.3 Indien de identiteit van het dier werd vastgesteld door een dierenarts/controleur, die bovendien verklaart dat het ingeleverde monster van dat betreffende dier afkomstig is, zal GCS rapporteren in de vorm van een certificaat waarin het resultaat van het onderzoek aan het dier wordt toegewezen.
- 5.4 In alle overige gevallen zal GCS rapporteren in de vorm van een verklaring waarin het resultaat van het onderzoek wordt toegewezen aan het monster dat volgens opgave van de eigenaar afkomstig is van een al dan niet met naam en nummer genoemd dier.
- 5.5 GCS zal periodiek de dierenarts/controleur een overzicht van de voor hem/haar relevante uitslagen toezenden. Navraag over uitslagen kan alleen schriftelijk in behandeling worden genomen onder vermelding van het onderzoeksregistratienummer
- 5.6 De beoordelingsresultaten van alle onderzochte dieren zijn in principe openbaar en worden, indien die daartoe met GCS een overeenkomst heeft gesloten, periodiek aan de betreffende overkoepelende vereniging toegezonden. De vereniging is gerechtigd deze door GCS ter beschikking gestelde gegevens voor derden toegankelijk te maken. Openbaarmaking en toezending van de beoordelingsresultaten zullen zijn ontdaan van de persoonsgegevens van de eigenaar.

6. Archivering

- 6.1 GCS ontvangt het meldingsformulier en eventueel de kopie van het identificatiedocument ten behoeve van haar registratie. Het resultaat van het onderzoek zal zowel schriftelijk als digitaal worden geregistreerd. Deze registratie zal minimaal 25 jaar worden gearchiveerd.
- 6.2 De weefselmonsters die in de DNA-databank worden opgenomen, worden na ontvangst opgeslagen op twee geografisch verschillende locaties. De monsters worden 25 jaar bewaard. Ten behoeve van een zorgvuldige archivering zal gedurende de looptijd van de opslag een digitale registratie worden bijgehouden. Indien er met de overkoepelende vereniging of instantie hieromtrent een overeenkomst is gesloten, ontvangt deze hierover bericht ten behoeve van een aantekening in haar afstammingsbestand.

- 6.3 Na inzending wordt GCS beheerder van het materiaal. De fokker, respectievelijk de eigenaar, behoudt gedurende de overeengekomen periode van opslag van materiaal in de DNA-databank het volledige gebruiksrecht. Hij kan op elk gewenst moment de opdracht geven tot het uitvoeren van onderzoek op een of meer DNA-markers.
- 6.4 GCS zal dit materiaal uitsluitend gebruiken ten behoeve van onderzoek in opdracht van de eigenaar of de fokker. GCS mag het materiaal en de informatie niet voor andere doeleinden gebruiken of daartoe aan derden beschikbaar stellen, behalve na schriftelijke toestemming van de eigenaar.
- 6.5 Het materiaal zal gedurende 25 jaar worden bewaard, waarna deze overeenkomst eindigt. De eigenaar kan gedurende de looptijd te kennen geven na afloop van deze periode een nieuwe overeenkomst te willen aangaan danwel over het materiaal te willen beschikken. In het laatste geval zal het monster na afloop van de looptijd tegen vergoeding van de te maken kosten aan de eigenaar worden geretourneerd.
- 6.6 Indien archivering door GCS niet kan voortduren als gevolg van toerekenbare tekortkoming van de zijde van GCS of indien deze activiteit eindigt omdat GCS in staat van faillissement wordt verklaard, surseance van betaling heeft aangevraagd of is ontbonden zal de GCS de eigenaar hiervan op de hoogte stellen. GCS garandeert dat archivering nog tenminste zes maanden na deze aankondiging voort zal duren, gedurende welke periode GCS zich in zal spannen tot een passende oplossing te komen. Het staat de eigenaar vrij om, indien hij/zij zich niet in de voorgestelde oplossing kan vinden, gedurende deze periode het materiaal terug te verlangen. In dat geval zal op schriftelijk verzoek van de eigenaar retournering plaatsvinden tegen vergoeding van de te maken kosten. Indien hierover binnen zes maanden na aankondiging geen bericht wordt ontvangen kan GCS vrijelijk over het materiaal beschikken
- 6.7 GCS is gehouden alle informatie en andersoortige gegevens van de eigenaar gedurende de looptijd van de archivering geheim te houden. Deze verplichting geldt niet voor gegevens:
- die van publieke bekendheid zijn;
 - die zijn vrijgegeven ingevolge een wettelijke verplichting, in welk geval deze vrijgave onverwijld aan de eigenaar gemeld zal worden;
 - ten aanzien waarvan door de eigenaar op voorhand schriftelijk ontslag uit de geheimhoudingsplicht is verleend.
- 6.7 Op dit protocol zijn tevens de "Algemene Leveringsvoorwaarden" van GCS van toepassing.

7. Bezwaar en beroep

- 7.1 Uitsluitend de eigenaar die op het meldingsformulier is vermeld kan binnen zes weken na de onderzoeksdatum bezwaar aantekenen tegen het resultaat van het onderzoek. Het bezwaar dient schriftelijk, onder vermelding van het onderzoeksregistratienummer, bij GCS worden ingediend.
- 7.2 Na bevestiging van de ontvangst van het bezwaarschrift zal op het monster een contra-expertise worden uitgevoerd in een door GCS daartoe aan te wijzen geoutilleerd laboratorium. De eigenaar is gerechtigd ten behoeve van het herhaalde onderzoek een nieuw monster in te sturen. De kosten voor het afnemen en insturen van een nieuw monster zijn te allen tijde voor rekening van de bezwaarmaker, ook in de gevallen waarin het bezwaar terecht wordt bevonden.
- 7.3 De kosten voor een bezwaarprocedure zijn voor rekening van de persoon die het bezwaar indient. De kosten worden jaarlijks door GCS vastgesteld. In die gevallen dat het bezwaar terecht wordt bevonden, zal GCS de kosten aan de bezwaarmaker restitueren.
- 7.4 Indien de eigenaar ontevreden blijft over het onderzoeksresultaat kan hij GCS verzoeken het resultaat uit de administratie te verwijderen. In dat geval dient hij aan GCS een vergoeding voor administratie-

kosten van € 250,-- te voldoen. In de registratie van GCS wordt in dat geval een aantekening gemaakt dat dit gegeven is verwijderd.

- 7.5 GCS en de overkoepelende vereniging zijn gehouden, indien er bezwaar tegen het resultaat is gemaakt, dan wel indien de bezwaartermijn nog open staat, openbaarmaking of doorzending van het resultaat op te schorten totdat op het bezwaarschrift is beslist respectievelijk de bezwaartermijn is verstreken.